

Nr 71.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1939 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anskaffande av ett sjuktransportflygplan.

(3:e avd.)

I proposition nr 120 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 24 februari 1939, föreslagit riksdagen medgiva, att ett belopp av högst 560 000 kronor må av förslagsanslaget till oförutsedda utgifter tagas i anspråk för anskaffande av ett sjuktransportflygplan.

Den 16 oktober 1938 förolyckades det å Frösön stationerade civila sjuktransportflygplanet. Några dagar därefter anmodade departementschefen flygförvaltningen att snarast möjligt inkomma med förslag rörande ersättande av nämnda flygplan med ett nytt och i alla hänseenden modernt plan.

Efter verkställd utredning har *flygförvaltningen* i skrivelse den 23 februari 1939 framhållit bland annat följande:

Det nya flygplanet borde utrustas med radiostation och pejlanordning, varjämte i planets besättning borde ingå en flygspanare och en flygsignalist. Flygplanet borde vidare rymma en flygförare, en eller undantagsvis två patienter, samt en läkare eller sjuksköterska eller alltså sammanlagt fem eller eventuellt sex personer.

Flygplanet borde äga god stutförmåga och med sin största beräknade last kunna med säkerhet lyfta som sjöflygplan i bleke och som landflygplan på skidor i strävföre, allt på en rimlig startsträcka. Därjämte borde flygplanet hava hjul-, skid- och flottörlandningsställ, fullständig instrumentflygutrustning, anordningar mot isbildning å vingar, roder och propeller, för vinterförhållanden lämplig motorinstallation, uppvärmning för sjukhytt och förarhytt, skid- och pulkautrustning för besättning och passagerare samt proviantmöjligheter för tre dagar och sex personer.

För minskande av riskerna borde flygplanet vara tvåmotorigt. Längsta flygsträcka borde om möjligt icke understiga 1 000 kilometer.

Flygförvaltningen hade vid företagen utredning kommit till den slutsatsen, att den amerikanska flygplanstypen, Beechcraft M/18 D vore den bästa och den enda av de tänkbara typer, som fyllde de krav, som i förevarande fall borde uppställas. Kostnaderna för anskaffande av ett sådant flygplan kunde beräknas till 560 000 kronor, vari inginge fullständig utrustning av flyg-

planet jämte reservdelar, stationsutrustning och reparationsverktyg ävensom kostnader för kontroll, besiktning, hemtransport samt tullavgifter.

Flygplanet kunde beräknas vara färdigställt å tillverkningsplatsen inom fyra månader efter beställningen.

Departementschefen har för egen del anført.

Den flygambulansverksamhet, som med statsmakternas bistånd nu under en följd av år bedrivits i olika delar av landet, har varit av den allra största betydelse, enär genom densamma skapats möjlighet till snabb och effektiv sjukvård åt en befolkning, som i detta hänseende tidigare varit mycket vanlottad. Av särskild vikt har denna verksamhet varit i mellersta och norra Norrland, där förut de stora avstånden gjort det synnerligen svårt för de sjuka att i tid erhålla erforderlig läkarhjälp. Det synes mig därför uppenbart, att då nu — till följd av olyckliga omständigheter — det å Frösön stationerade, staten tillhöriga civila sjukvårdsplanet gått till spillo, detsamma bör på statens bekostnad ersättas med ett nytt.

Med hänsyn till den dyrköpta erfarenhet, som vunnits, är det givetvis angeläget att tillse, att det nya flygplanet utrustas och bemannas så att de riskmoment, som alltid måste vara förknippade med en verksamhet av ifrågasvarande slag, i görligaste mån nedbringas. Då den av flygförvaltningen förordade flygplanstypen torde vara den typ, som bäst uppfyller de krav på säkerhet och modern utrustning, vilka i förevarande fall böra uppställas, anser jag mig böra tillstyrka ett anskaffande av ett plan tillhörande denna typ. På grundval av de av flygförvaltningen lämnade uppgifterna torde man kunna räkna med att kostnaderna ej skola överstiga 560 000 kronor, varav ett belopp av 55 000 kronor är att hänföra till tullavgifter.

Kostnaderna torde böra bestridas från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

I likhet med flygförvaltningen ifrågasätter jag icke någon förändring med avseende å det för budgetåret 1939/40 äskade förslagsanslaget till sjuktransporter med flygplan. Däremot lärer ett bifall till förslaget medföra ett i vissa hänseenden ökat personalbehov. I den mån detta kan och bör tillgodoses genom inkallande av reservpersonal, lära härför erforderliga medel få utgå av det å fjärde huvudtiteln uppförda anslaget till flygvapnets reservpersonal, vilket anslag emellertid icke på den grund torde behöva uppräknas. I övrigt torde personalbehovet kunna tillgodoses enligt samma grunder som hittills.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att ett belopp av högst 560 000 kronor må av förslagsanslaget till oförutsedda utgifter tagas i anspråk för anskaffande av ett sjuktransportflygplan.

Stockholm den 14 mars 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 72.